

Fólkatingsnevnd fyrri Føroyar?

Jóhan Nielsen setir spurningin fram um fólkatingsnevnd fyrri Førovar

Selv om man ikke kan kalde det julestemning, der hersker i det høje ting i disse dage, er det rigtigt, hvad fhv. statsminister J. O. Krag sagde, at tiden nærmer sig, da folkettingen skal på juleferie. Det er jo også den tid, hvor børnene sidder og skriver deres ønskesedler, og jeg skal benytte denne finanslovsdebate til at komme med min ønskeseddel.

Man burde vide i det høje ting, selv om man af og til ytrer uvidenhed om Færøerne, at der er sket en stor opbygning på Færøerne i de sidste år. Vi har fået bygget skoler, hospitaler, et seminarium; vi har fået bygget veje og tunneler og havne; vi har fået udbygget vort produktionsapparat en grad, som vil aldrig nogen sinde havde drømt om. Jeg kan lige nævne, at der var kontraheret skibe for 75 mill. kr., som skulle leveres i finansåret 1969-70. Der skal bygges på Færøerne for 15 mill. kr. skibe, i Norge for 47 mill. kr., og én fabriktrawler, en hæktrawler, skal bygges i Vesttyskland; den koster 13 mill. kr.

Det turde være indlysende, at når man har et så dyrt produktionsapparat skal der ikke så forfærdelig meget til i retning af dårlig forekomst af fisk og is o. s. v., for at vi bliverr slået ud af kurs. Det skete for os i foråret. For første gang i nogle og fyrrer år lukkedes Davisstrædet til af is, og det ramte de fiskere, som fiskede med basis på land på Grønland.

Trawlere og linebådene søgte andre fangstpladser, henholdsvis New Foundland og oppe ved Svalbard eller Spitsbergen. Men så skete der herefter det, som jo sker for dem, der har fiskeri at gøre, at der kom en ganske fantastisk forekomst ved Færøerne af torsk og kuller, en forekomst så stor, som fiskerne drømmer om, men meget, meget sjældent oplever.

og det har gjort, at man har fremsat ønske om at få fiskeriterritoriet udvidet endnu mere.

Som bekendt har vi 12 sømils territorium ved Færøerne, og nu ønsker man, at vi skal have hele landsoklen. Om det i praksis kan lade sig gøre, har jeg ingen forstand på, men jeg nævner det her, og så kan de, som har forstand på det, tage det til efterretning. Man mener nemlig, at det, som sker nu, er en følge af, at havbunden i nogle år har fået fred for de engelske trawlere. Trawlet er et mordapparat, som dræber og ødelægger alt på havbunden, og man mener, at den nu er regeneret, og hvis det er rigtigt, bliver det ikke noget engangsphænomén på Færøerne, men så kan man regne med, at Færøerne måske en skønne dag kan brødføde sig selv ved at fiske hjemme. Det er jo langt at skulle sejle op til New Foundland og op til Grønland for at hente det daglige brød, og jeg nærer den allerstørste beundring for den færøske fisker, som 11/12 af året ligger oppe ved Island Grønland og New Foundland og i Beringshavet. Jeg nærer den allerstørste beundring for de mænd, som bliver ved, skont de tjener mindre end andre i Nordeuropa på fiskeriet.

Jeg ved godt, at man fra det høje ting ikke kan gøre noget ved det, der er et problem, som ligger uden for vor rækkevidde, men det intensive fiskeri gør, at når en mand har passeret 50 år, duer han ikke så meget om bord på et skib mere, og derfor melder sig hos os ønsket om at kunne få lov at tage del i den industri, som præger Vest Europa og Skandinavien i dag. For at kunne tage del i denne industri må vi have penge, og mangler vi i allerhøjeste grad på Færøerne. Derfor blev jeg så glad, da jeg hørte i aftes i fjernsynet og siden her denne dialog mellem hr. Damsgaard og hr. Lysholt Hansen om det, de

kaldte for de tomme penge. Hvis jeg skal give et godt råd, kan man kalde det for de hjemløse penge, og for at skaffe de penge et hjem, kunne man anbringe nogle af dem oppe på Færøerne. Som sagt, vi har i



Jóhan Nielsen

allerhøjeste grad brug for dem. Det ved de damer og herrer, hvis de har læst investeringsbehovet for Færøerne igennem, som ligger rundt omkring på vore pladser.

Vi fik i finansåret 1964-65 et investeringsfond på 60 mill. kr., og dette investeringsfond blev benyttet sådan: 47,8 pct. er gået til vejbygning, 36,2 pct. er gået til elektrificering af øerne, og 7,7 pct. er gået til telefon og radio, 8,3 pct. er gået til Tórshavn havn, og nu er kassen tom. Når man nu har nogle penge her, som man ikke ved hvad man skal gøre ved, ja,

som man ikke engang ved hvad man skal kalde, så synes jeg, det ville være fortrinligt, hvis man dekonstruerede dette investeringsfond. Man kunne tage og fir- eller femdobble det. Man kunne samtidig gøre det til et industriinvesteringsfond. Men alt det kan de tage stilling til, som har forstand på de dele

Som sagt blev der klaget over, at man ikke vidste nok besked om Færøerne, og det gør mig en lille smule ondt, fordi jeg på alle mulige måder har prøvet at oplyse om Færøerne. Jeg er meget sjældent hjemme om aftenen, for jeg farer land og rige rundt og fortæller folk om Færøerne, og jeg har benyttet hver lejlighed — også her i det høje ting — til informering om Færøerne. Nu er denne talerstol ikke noget højskolekateder, og det er jo ifølge forretningsordenen begrænset, hvilke oplysninger man kan give, men som sagt, hvis man vil vide noget om Færøerne, skal jeg stå bi. Jeg kan nævne kilder, man kan læse, og jeg skal til enhver tid komme og bringe de oplysninger, som jeg sidder inde med.

Dog én ting ville jeg mene måske var nyttig, og det var, hvis man fik oprettet et folketingsudvalg, et særligt folketingsudvalg for Færøerne. Jeg ved godt, at finansudvalget har Færøerne som domæne, men man kunne lave en kombination af dette folketingsudvalg og finansudvalget. Man kunne f.

eks. lade formanden for finansudvalget være formand for Færø-udvalget. Derved kunne man skabe en kontakt mellem de færøske politikere, altså lagtingsmændene, og folketingsmændene. Jeg ved, at de færøske politikere lider under den isolation, som er en nødvendig følge af, at Færøerne ligger fjernt deroppe i Atlanterhavet.

Og så lige én ting til. Jeg vil understrege meget kraftigt, at når De fra visse færøske sider møder den udtalelse, at danskerne vil undertrykke Færøerne, så har det ikke noget på sig. Samhørigheden med Danmark beror på, at der er et flertal på Færøerne, der vil have samhørighed med Danmark; de, som siger noget andet, farer med forkert tale. Vi burde vide, at da selvstyrelandsstyret sad, havde det lov til at fremsætte lovforslag i lagtinget om at overtage, hvad det skulle være, og så komme herved og forhandle bagefter, men der skete ikke nogen af disse ting. Derfor behøver De ikke at have dårlig samvittighed over for færingerne. Vi er sammen med Danmark, fordi jeg kender intet alternativ. Efter min mening er det den eneste måde, hvorpå vi kan bestå som folk. Hvis vi ikke fik lov til at være sammen med Danmark, så mener jeg, at vi ville gå til grunde. Derfor føler jeg trang til at sige samtlige politiske partier her i salen tak for den forståelse, som jeg har mødt, hver gang der har været et færøsk problem fremme her i folkettingen.

6200 danir í Grønlandi

Talið er vaksandi síðstu árin - men færri grønlendingar eru foddir

Tað tykist sum Grønland er ævintýrlandið fyrri danir. Um ein kannar fólkastatistikkin, sum fram er komin.

Síðstu 4 árin er talið av danskarum, sum flyta til Grøn-

lands vaksið við 50 prosentum og telja teir nú 6.200.

Fólkatalið í Grønlandi ætlað í 1975 at verða 53.600, av hesum 43.000 býbygvar og restin, 10.000 í bygðum.

Í 1975 verður statsfigganin í Grønlandi 1782 miljónir krónur. Síðstu 10 árin hevur staturin investerað 6,4 miljardir krónur í Grønlandi.

31 prosent av ilógnum eru til íbúarbygging. 1700 standa á biðingarlísta.

Skúlarnir fáa 10 pst. av ilógnum og er næmingatalið ætlað at vaksa komandi árin til 11.000, men í 1975 halda teir komu, at talið kemur at standa í stað og skal hetta komast av, at grønlendsku kvinnurnar nú brúka spirál og hetta skal so gera tað, at føðitalið minskar við um 20 prosentum.

Í fiskivinnuna skulu 195 miljónir krónur leggest.

Og hóast eingin avgerð er tikin um Sjónvárp í Grønlandi, eru settar góðar 3 miljónir krónur til stovnan av lokalum støðum í 1973 og 1974.

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINN PRODUKT

Tryggingarsambandið FØROYAR

Føroya Kríggstrygging	Tlf. 1090
Føroya Sjóvátrygging	- 1090
Føroya Brunatrygging	- 1098
Føroya Vanlukkutrygging	- 1466

Vit tryggja:

Bátar, skip, vørur, hús, innbúgv, akfør o. a.

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging.

REIÐARAVIRKI

HEILSOLA

Kolonial & útgerð

HERMETIKK

TIMBURHANDIL

KLÆDNABØÐ

SLEIPSTØÐ

SHELL-AVGREIÐSLA

DEILDIR:

SKÁLA SKIPASMIÐJA & HANDILSVIRKI, SKÁLA Skipasmið. Turkivirki. Handil

HANDELSHUSET

PESCADERO A-S

Strandgade 27A. København K Tlf. ASTA 1830. Telex 5290

PF. J. F. KJØLBRO

Klaksvik. Føroyar

Telefon 5489. Telex 20

Telegramadr.: Kjølbrol Klaksvik

21 bókur útkomnar

Í farna ári komu 21 bókur út í Føroyum á føroyskum. Av teimum vóru 7 týddar, og 14 av føroyskum hövundum.

Hetta er ein afturgongd frá 1968 tá 32 bókur komu út. Av teimum 21 sum komu út í fjør, vóru av fakkbókmentum, 4 skúlábókur, ein barnabók og triggjar av fógurum bókmentum. Í yvirlitinum, sum er frá ríkisumboðsmanninum, eru tíðarrit o. t. ikki roknað við.

Uttan fyrri Føroyar komu í fjør 5 bókur út á føroyskum máli. Tvær í Keymannahavn og triggjar í Hálendi, og eru hesar heldur ikki roknaðar upp í yvirlitið. Um føroysk víður-skifti eru 13 bókur komnar út. Harav eru átta í Danmark, triggjar í Noregi, og tvær í Svøriki.